

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місяць 5-00 зол.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 750 зол., Німеччині 750 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 750 зол., Австрії 750 шл.
Збірка адрес 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друківні: 29-28.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Найкраща льоката ощадностей —
це премійна вкладка в
Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20,

де крім відсотків можете ще дістати пре-
мію від зол. 25—300, залежно від висоти
щомісячних вкладок. Найнижча вкладка
зол 5— місячно.

ДНЯ 24. ТРАВНЯ ч. р.
СПІШІТЬ У СІ

ВЕЛИКИЙ ФЕСТИН

який влаштує Львівська Філія Т-ва Охор. дітй
на площі СОКОЛА-ВАТКА.

Сензаційна програма. Подорожі в афішах.
2045 2—3

Травень у політиці.

5-літні роковини „санації“ у Польщі. — 2-літні роковини влади Лейбур-партії в Англії. — Змі-
на президента Франції. — Женева. — Переломові дні в Іспанії, Румунії та Єгипті.

Львів, 16. травня 1931.

Сам список подій, наведений вище у наго-
ловку, каже вже пророчисто, що цюгорічний мі-
сяць травень грає у світовій політиці чималу
ролю та перейде до історії численними датами
різних своїх днів.

Не шукаючи далеко, маємо у травні тут, у
Польщі, роковини, які вправді цього року не
здостігали навіть у всіх польських газетах
зрештою егаліти та які проте відносяться до по-
літи, яку вже нині можна вважати одною з най-
важливіших в історії відродженої Польщі та яка
ще більшого може набрати значіння у дальшому
розвитку нації. Бо між 12 і 15. травня 1926.
року доконався у Польщі переворот, який був
вислідом закулісної боротьби за владу, але
який став теж прологом до введення у життя
таких метод утримання себе при владі, які по-
трисали не лише політичною, але й суспільною
структурою держави, глибоко сягаючи буквально
в усі ділянки її буття. Пятилітні роковини
закінчення „санаційного“ табору не викликають
сумніву щодо двох фактів: 1) що не видно на по-
літичному оціні Польщі віялого реального фак-
тору, який міг би в найближчій будучині раху-
вати на спадщину влади (Сарма, що претенди-
є до неї там) і 2) що такого політичного і го-
сподарського хаосу, як нині, такого румовина
політичних і господарських відносин — у відрод-
женій Польщі ще не було. Навіщо шукати далі
за прикладами? Краще вжити до руки поль-
ську пресу з останнього тижня: що день, то інша
звітка, раа твердження, то знову заперечення.
В кабінетові рази, нема її; іде уряд до димісії.
Але вже оголошена, ніхто ніколи до димісії не
показався і про неї не думає; буде надзвичайна
сесія (тут слід докласти дату скликання і спи-
сок справ денного порядку), не буде сесії, бо не-
ма пощо скликувати її; урядовим навієне при-
вернуть 15 проц. податок, — ніколи ніхто такого
проекту не оголошував; міністр Матушевський
вийшов до Кройгера за позичкою, то знову по-
відка його мала чисто „туристичний“ характер,
— і т. д. і т. д. Чи не зовсім нормально полі-
тичне життя та ще й у демократично-республі-
канському і парламентарному устрої?

Колиж громадянські настрої і реакція пу-
блічної оцінки не мають переконливої сили, от-
же не мають майже ніякого практичного впливу
на керівників польського державного човна, —
інакше діється в Англії, де теж саме у місяці
травня тамтешній уряд святкує роковини. 29.
травня 1929. року англійські виборці скинули
владу консервативів, зредуктувавши число їх
мандатів в палаті громад з 400 до 260, піднісши
так послідани соціалістів зі 170 на 290. З тими
290 голосами у парламенті, який рахує 615 чле-
нів, править вже два роки соціалістична мен-
шість уряду Макдональда, оперта на прихильну
опінію і — арифметичні комбінації з лібералами
Льюїса Джорджа. Але останні випадки трі-
висті цієї влади сильно захитали. Бо множилися
голоси, що прихильна опінія англійських мас
відвертається від лейбурістів. В округах, в яких
воли два роки тому здобули мандати при вели-
чезній перевазі голосів над консервативними
протиривками, нині при спорадичних доповня-
льних виборах, всюди траплять ті самі мандати на
ліч консервативних. Статистика голосів виявляє,
що диверсія соціалістів з Лейбур-партії, сера
Освальда Мослі, довела також до розколу у ви-

дах прихильників партії серед широких верств
населення. Упертий спротив соціалістів проти
введення охоронних промислових мит поруч з
фактом, що число мільйонів безробітних не мен-
шає, дає перевагу консерватизму в їхній пропа-
ганді політики митної самооборони, тим більше,
що до цієї політики навертаються і визначні
ліберальні економісти (Кайнес). І тому недалеко
дебата над фінансовим проектом соціалістично-
го кандидата Сноудена може стати кінцем дво-
літньої влади цього уряду, який ледви чи виїде
побідою з нових виборів, які в Англії є справді
свобідним і неупишеним актом громадянської
волі і совісті голосуючих.

Знову-ж у Франції в дні 13-го травня став
виборний новий президент серед обставин, які
схиливали цілий політичний міжнародний світ.
Упав кандидат, якому на 100 проц. певности ро-
жено успіх. Але ще важніше, що цим канди-
датом була безумовно наймаркантишша індиві-
дуальність нинішньої Франції, людина, з іменем
якої зв'язане поняття цілої закордонно-політич-
ної системи: Співтворець Льокарна і Туарі, ли-
цар паневропейської Ізет, — Бріян, — який на
три дні перед президентськими виборами отри-
мав вотум довіри палати депутатів 430 голо-
сами проти 52 — провадився у користь прези-
дента севату Думера, 70-кілька-літнього старця,
людина політично бідола.

Нині ведеться у пресі дискусія на тему, чи
вибір Думера, як кандидата правниці, буде мати
вплив на закордонну політику Франції, ведену
будь-що-будь людиною ліній. Однак без огляду
на те, по чій стороні правда, вже сама заповідь

Бріяна, складена у Женеві, що прийдє він ві-
зьме паломничу палицю в руки, відмовитися
від офіційної політики, має нині практичне
значіння, як перспектива поглиблення, що
прийдуть неминуче разом з приходом якоїсь но-
вої людини до палати при Ке д'Орсея.

Позицію Бріяна ще у Женеві Засідав там т.
зв. Європейська Комісія Ліги Націй, куди зіш-
лися буквально усі закордонні міністри єро-
пейських держав, — навіть представники Рад.
Союзу і Туреччини, що до Ліги Націй не на-
лежать. Одна з точок наради цієї комісії обіймає ці-
лість європейських господарських проблем, осо-
бливо дотеперішні висліди діяльності в цій ді-
лянці Ліги Націй, висліди париської конферен-
ції з літлого і березня ч. р. про збут скілно-єро-
пейських хліборобських надлишок, справу ново-
го хліборобського кредитового міжнародного
банку та — що найважливіше — австро-німецьку
мвину унію. На останню справу є нині осеред-
ком актуального міжнародного зацікавлення,
бож вона викликає безпосередньо марево „ан-
шлюсу“, а посередньо — ревизію версайського
договору та взагалі захитання могутньої після-
воєнної „рівноваги“, встановленої поділом світа
на віртелів і дозвників, на побідників і побі-
джених.

Як відомо, у цих днях рішається теж, чи
українські петиції придуть під обміркування
Ради Ліги Націй, чи будуть відхилені до осені.
Але й з різних інших точок Європи дохо-
дять звітки, які підкреслюють вагу біжучого мі-
сяця в історії тих країн.

Іспанська революція, мабуть, щойно бере
„рогін“, а нимущена абдикація (фактично де-
тронізація) Альфонса XIII. була, як показу-
ється, лише тижневою прелюдією конштур
революційної стихії. Нині горять в Іспанії церкви
і монастирі та лаяться на вулицях кров.

У Румунії ідуть гарячкові притотування до
виборів, які матимуть рішучий вплив на дер-
жавний устрій того краю. Чи уряд проф. Форги
буде лише перехідною стадією до абсолютного
короля Карла II, чи може покажеться, що Маніа
з нац.-паралістичною партією таки має біль-
шість у краю — це питання, які хвилюють меш-
канців Румунії, а з огляду на її нинішню значін-
ня на Сході Європи не є байдужі й закордонні.

Ба навіть з далекого Єгипту травень відгу-
кується сальваторією стрілів, відзначених поліцією і
військом до мас, демонструючи напередодні ви-
борів проти диктаторської влади і за національ-
ною партією „Вафду“ Нагаса-Памі.

Золота нужда Європи.

I. Нужда і гори золота.

Господарська скрута збільшується через
брак обігового гроша. Найбільше відчуває це
Європа, в якій цього гроша в одних краях най-
більше, а в інших так мало, що цілі полоси пе-
рестали вживати нафти й соли. Одні працюють
без уникну, щоб не ледви заробити на прожиток,
другі чекають з тугою на працю вже не місяця-
ми, а роками, треті розпоряджають мільйонами,
але не мають з них ніякого пожитку. Брак ро-
зумного кругообігу вілних капіталів ставить
Європу перед обличчя чимраз гіршої нужди.
Чому? Бо гроші не кермуть здоровий економіч-
ний розум, не розділює їх людський ум, а полі-
тична рука, якій на жаль людська нужда інколи
байдужа, а навіть — потрібна.

В наслідку воєнного вичерпання і безпри-
кладної руїни попав весь схід Європи (поза
СРСР) в своєрідну господарську скруту: він не
може найти гроша для урухомлення багатьох
рентовних ділянок своєї господарки, не може
видобути у себе вілних капіталів, він дуситься
без гроша. Без цього гроша пропадає хлібо-
робство, недомагає торгівля, гине промисл.

А захід Європи? У ньому три групи: перша
це Франція, сьогоднішній банкир Європи, най-
більша скарбниця золота світу — щаслива віч-
ним доплатом дарового гроша з Німеччини;
друга — це Німеччина, яка версайським дого-
вом прив'язана до контрибуції і з своєї праці
складає гроші Франції; третя група — це дер-
жави, які хотіли би якнебудь допомогти в цій

безголовою двадцятого століття, але самі тор-
чать у ньому.

Кожного місяця відходить з Німеччини
200 мільйонів марок до французьких скарбниць.
Стільки мусять заробити понад заспокоєння
своїх потреб німецькі хлібороби і робітники.
Що при такому внищі мусять бути нарушені
господарський порядок, що при ньому при
найдешевшій продукції важко вдержатися у
світовій конкуренції на ринках — це зрозуміле,
тим більше, коли ці ринки ставляться рішуче
неприхильно до німецького імпорту і навіть
яскраво аграрні держави пруть до розвитку
власного промислу. Чи дивиння, що частина
німецького громадянства бродить під знаком
гакенкрайцу, а частина мріє про червону зірку.

Витворюється парадоксальна ситуація, що
найбільшим скарбником світу є одна з європей-
ських держав і найбільшим нуждарем світу є —
Європа.

II. Заведені надії на Америку і Союз Народів.

Зразу наділася Європа на порятунок Аме-
рики, точніше — Зєднених Держав Півн. Аме-
рики. Але там прийшов теж крах, державний
дефіцит фантастичний, як на європейські від-
носини, висот, а приватне господарське життя
заломалося, даючи коло 12 мільйонів безробіт-
них, в самому 1930 р. спадок торгівлі зі закор-
донном в порівнянні з попереднім роком на
30 проц., а банківськ обороти на 24 проц.

Ще були надії на Союз Народів. Засідання
фінансового комітету геневської конференції

та часті засідання підкомісії обороту золотом, хоч як обильні й гарні своїми резолюціями, підтерпані тезу, що якраз в часі, коли треба по-мощі такого міжнародного чинника, той чинник не встиг нічого зробити.

Не допомогли гарні ідеї Паневропи, ні вселюдські ідеали. Коли творено Міжнародний Банк Розрахунків у Базелі, то згідно з пляном Юнга мав він теж стати джерелом оживлення європейського грошового ринку. Та зраз-же в самому його статуті пропущено ці можливості!

Ведуться теж спроби неутраляного капіталу рятувати господарство Європи через свої довгорочні вклади, але не тільки капітал в морі потреб поодиноких держав, а при цьому використування капіталістами важкого положення не знає границь. До цього типу „помічників“ позичок належить Кройгерові сірникові позичка для Польщі. Подібну практику ввів він і деінде, а за ним ще кілька концернів швейцарського, голландського й іншого меншого капіталу.

Недавно почалися підготовчі праці над творенням Міжнародного Хліб-робського Банку під егідою Союзу Народів. Цей банк мав би взяти в опіку в першу чергу східно-європейські аграрні краї і постачати їм середньо-речинцевий кредит. Та підготовка йде і йде, а здійснення цього банку ще дуже далеко.

III. Новий англійський плян рятунку.

Кріза не минула й Англії. Європейський ринок утратив свою давню вартість, нормальні господарські відносини перестали там існувати, а соціалну працю європейського купця і промисловця втиснула несолідність і вексельні протести, речі незрозумілі в англійському світі. Та ближчий розгляд показав, що це тому, що Європа, поза Францією, без гроша.

Новий плян рятунку європейської господарки і придбання потрібних капіталів вийшов в Англії з півофіційної сторони. Випрацювали його губернатор Банку Англії Монтаті Норман та два банкирі Роберт Кіндерслей і Чарльс Алліс. Коротко називають його пляном Нормана. Цей плян передбачує постачання довго- і середньорочних кредитів цим європейським державам, що дусяться без гроша. Це постачання переводив би Міжнародний Банк з основним капіталом коло 100 мільйонів доларів та емісією довжних листів на около 500 мільйонів доларів. В підписці емітованих довжних листів згодились взяти участь серйозні банкові концерни англійські та німецькі, а зокрема кілька промислових трестів, між ними трест Кройгера. Кредити цього нового банку йшли би в першу чергу для підтримки німецького господарства, головною для промислу. Тоді була би можливою поправа боляч середньоевропейських грошово-кредитових обставин, а Міжнародному Хліб-робському Банкові остав би для обслуговування схід

і полудневий схід Європи, отже передусім хліборобські держави. Цей плян Нормана прийнято прихильно англійським, німецьким та іншим європейським світом. Невтраляно держиться досі французький капітал, який ще не рішився, чи брати участь в цьому ділі. Але тому, що Па-

риж сидить сьогодні на золоті, без нього не вдадуться найкращі плани Нормана. Чи дасть Франція гроші бодай у цій формі — невідомо. Бо приповідка „ситий голодного не знає“ не позбавлена й глибокого політично-економічного змісту.

Інж. Євген Храпливий.

Вісти з „Рідної Школи“.

I. З нагоди свого 50-літнього ювілею улажує „Рідна Школа“ Педагогічний Конгрес та шкільну виставку. Імовірно 1. і 2. листопада п. р. На конгресі будуть виступати реферати на найбільш актуальні педагогічні теми з відношенням до українських потреб. Шкільна виставка має бути наглядним образом дотеперішніх змагань та досягнень „Рідної Школи“. Намінені реферати на конгрес такі: 1. Історичний погляд на головні напрями в нашому шкільництві; 2. Основні питання педагогії; 3. Проблеми сучасного виховання; 4. Роди шкіл і потреби українського громадянства; 5. Молодь як суб'єкт і об'єкт виховання; 6. Вплив індивідуальності вчителя на висліди виховання і навчання. Щоби дати можливість українським кругам, які цікавляться виховними справами, слідувати й ознайомитися з головними на-

прямими педагогії, будуть усі реферати виступати на повному засіданні, а не по секціях.

II. Виконуючи одну з резолюцій цьогорічного Загального З'їзду „Рідної Школи“, якою делегати поручили Головній Управі уложити канон української лектури, уладила Головна Управа нараду львівських українців, на якій вибрано референтів, котрі уложать список творів для лектури в народних і середніх школах. „Рідна Школа“ буде їх опісля по черзі видавати для вжитку української шкільної молоді.

III. Уважуючи кооперацію одним з наймогутніших дивитунів українського народу на господарській ділянці й виконуючи дотичну резолюцію останнього Загального З'їзду, рішила Головна Управа, щоби в школах „Рідної Школи“ поширити дотеперішню практику й зазначувати молоді усіх родів своїх шкіл теоретично й практично з кооперативним ділом. Прийнято відповідний плян, виготовлений дотичною комісією. Для підготовки самого рідношкільного вчителства рішено творити районні кооперативні курси, — а по їх закінченні повести заочні (писемні) кооперативні курси для всього рідношкільного вчителства.

IV. З огляду на надходячий сезон пільних робіт стає справа відкриття діточих садків при Кружках „Рідної Школи“ щораз більше пекучою. Пригадується, що вже крайня пора зголошувати в Головній Управі запотребування провідниць для таких садків.

V. На конкурс „Рідної Школи“ проголошений з доручення Т-ва „Стрілецька Громада“ у Філадельфії Па на три теми з обсягу національного господарства, рішила Головна Управа на внесок журі (зложеного з дир. Д. Коренця, дир. М. Творидла й редактора д-ра М. Коновальця) признати першу нагороду д-рові Карлові Коберському за працю на тему „Значіння України у світовому господарстві“. Нагороджена праця стає власністю „Стрілецької Громади“, яка зобов'язується ту працю видати друком, а дохід ужити на дальші конкурси „Рідної Школи“.

VI. На потреби „Рідної Школи“ прийшло через касу Головної Управи: в березні 1931: з краю 14.718.02 зол.+5 дол., зі Злуч. Держав 2.021.63 дол., з Канади 60 дол., з Чехословаччини 683.80 зол., з Австрії 6 шіл., з Бельгії 360 ф. фр., з Франції 200 фр. фр.; у квітні 1931: з

Спростування

на основі § 19 прес. закону.

Наша Редакція дістала таке спростування: До Відвічального Редактора газети „Ціло“ Вп. Олександра Костика у Львові.

На підставі артикулу 19-ого пресового закону прошу о поміщення слідуячого спростування:

В числі 104 (12760) „Ціла“ зі середи дня 13-ого травня 1931. у статті під заголовком: „Нова атака ендецької фурії“, написав анонімний автор у відношенні до моєї особи дослівно ось що: „Польська ендеція, яка спершу таксамо в обличчя наслідків відомих подій трохи задукалася, аж до того ступня, що отверто з соймової трибуни осудила методи „пацифікації“ і здержалася від голосування над резолюцією недавнього свого активного члена, нині посла Б.Б. Здзіслава Стронського, займала у згаданій пресовій дискусії досить коректне становище стороннього глядача“.

Неправдою є, будьтоби я коли небудь належав до „ендеції“ і був її активним членом — натомість правдою є, що ніколи не належав до „ендеції“ ні до жадної політичної партії і що я, яко визнаю ідеологію Маршала Пілсудського брав участь у всіх працях табору державного. — Львів дня 15. мая 1931 р. D-r Zdzisław Stroński, poseł na Sejm.

ФЕДЕРАЦІЯ „ДІЛА“ З ДНЯ 19. ТРАВНЯ 1931.

ДАРІЯ ВІКОНСЬКА.

Затрачений звук.

У наближчих днях появиться в „Книгарні Наук Т-ва ім. Шевченка“ збірка невідомої досі авторки п. з. „Райська яблунка“, з якої вибираємо один нарис, щоби дати читачам поняття про характер цієї книжки. Збірка без сумніву зверне на себе увагу знавців літератури.

Осінній парк. З ясенів падають мов зелений дощик листки, нечути, неспинно, нестримно. Немов дрібні ручки лежать листки на землі, безсилі шматки тіла, від якого їх відірвали.

Дерева вже давно гола. Ще тільки старі берези стоять, наче вогнені стовпи, а молоді на слабких сріблястих кольонах хилитаються, мов вогнені язички. Стежки вкриті різнобарвними листям, мов делітки: жовті, мідяні, золотисто-червоні — останки осінньої, балової суки.

Між сухими гілками та гілками висять сям-там, наче заривисті лямпійники, останні неавіні, червоні та жовті листочки, а куш вовчого лака якби позичений від весни: вогнистий дощ його багрястих ягід, схожий на квіти.

Істляві гілки перемінювались у нерозплатні арабески чорних ліній, поза ними синявий серпанок далини.

Серед терпкої туги цієї осени самотніми стежками парку йде двоє осіб. Ідуть повільною ходою і кожний їх крок має в собі вагання, наче йшов би одночасно на зустріч і на прощання...

Кілька разів вони зупиняються. Раз стають при старій камінній лавці. Відтак ідуть далі по жовтій листю, що шелестить під ногами.

Задумана, вже не зовсім молода, гарна жінка і вже не молодий, хоч йому ще далеко до старости, стрункий мушкетер з неовізанними інтелегентними рисам.

Іза: Я не знала, чи зможу ще колись стрінутися з тобою, ані чи зможу, якби і трапилась така нагода, свобідно з тобою порозмовляти.

Він: Давно ми вже не бачились.

Іза: Майже шість літ. Ти наче й зовсім не змінився, але я пережила чимало.

Він: Чи ти була лиха на мене, що я не відповідав на твої листи?

Іза: Ні. Ані лиха, ані розчарована. Мене це боліло тільки тому, що я тебе кохала. Та я повторяла собі, що є сотні різних причин, чому люди не відповідають на листи, а зрештою навіть якби ти робив це навмисне, то я мусіла би поважати твою постанову. Я не сумнівалася, що все має бути, як було.

Він: Тепер, коли зі мною розмовляєш, ти така спокійна. А прецінь кажеш, що ти кохаєш мене. Чи тужила за мною ввесь той час?

Іза: Якійсь час тужила невимовно. Я ходила під той дім, де ти вже не мешкав, і часто стояла там довго під дверми, що вже не вели до твоєї кімнати, брала за клямку і тішилася самим доторком, дарма, що твоя рука вже віддавна не торкалася цього місця. Я сходила вниз по сходах, на яких уже давно не було твоїх слідів, і йшла вулицею, куди ти колись ходив. І все це: дім, ворота, сходи та вулиця були для мене дорогою твоєю колишньою присутністю.

Він: (мовчить зворушений).

Іза: Але тепер це вже минуло. Тіло тужить, але не дух. Дух входить у взаємини незалежно від усяких матеріальних обставин. Туга чужа духові, тому, що дух сам у собі суцільний. Майже хочеться сказати, що твоя нинішня присутність нарушує нашу спільноту дотеперішніх взаємин...

Він: Ти пропадаєш за метафізикою. Як можна не тужити за кимсь, кого кохаємо?

Іза: Можна... Коли ми дійшли до пересвідчення, що вся туга не наближує його до нас і тому не є вона правдивим шляхом, щоби наблизити цю близькість.

Він: А який-же шлях правдивий?

Іза: Не знаю. Але здається, що Lou Andréas-Salomé каже глибоку правду: „як-то всі взаємини залежать від сили, з якою ми кидаємось у якімсь напрямі...“

Він: Отже протягом усіх цих літ ти думала про мене?

Іза: Думала! Я була всіма своїми думками при тобі, днями та ночами! За кожним разом, коли мені було тяжко, я звала тебе! Хоча ми були розділені, я жила вірою, що ми зустрічаємось десь у духовім світі, може навіть кожного дня та кожної години, або що ми попросту духово творимо одно, незалежно від того, що ми втілені в двох різних полах...

Він: А тепер, коли мене бачиш, чи маєш надалі ще те саме почуття?

Іза: Тепер я збентежена твоєю присутністю. Але так не зможу ніколи позбутися цього почуття, тому, що воно зв'язане нерозривно з моєю свідомістю. Моє кохання і моя віра в нашу однорідність є нероздільні!

Він: Дивна ти жінка! З погляду туземної моралі я глибоко провинився перед тобою.

Іза: Не в моїх очах. Усе, що ти зробив, було правильне. Усе, що ти робиш, є для мене таким, як бути повинно, тому, що ти це робиш. Я приймаю тебе без застережень. Я кохаю тебе.

Він: Так говорить холодна скептична, аперта жінка, що не всилі була за ніким їти, тому, що її очі бачили надто багато, а її дух ходив за всіма власними стежками?

Іза: Оця скептична, холодна жінка мала всеж таки серце. Вона могла зробити з нього дарунок тільки тому, з яким вона почувала себе тісно спорідненою у глибині своєї душі, тісно ажитою, незалежно від того, чи він повернеться до неї, чи відвернеться від неї. Ти відвернувся від мене... І цього не можна сказати, бо по суті я не мала навіть найменшого доказу, чи знаєш про моє кохання або чи відчуваєш його. Але тому, що дух — як ми знаємо це з досвіду — наче тинь незримого сонця або безтілесна тинь наших днів іде за нами — неважко було мені оживити тебе підчас твоєї несприятливості.

арно 17.810,64 дол., зі Злуч. Держав 685 дол., з Канади 10 дол., з Чехословаччини 279,17 дол., з Австрії 42 шл., з Франції 180 фр. фр.

VII. Понадзвичайний ювілейний дар на „Рідну Школу“ зложили: Кооп. Банк „Дністер“ у Львові 1000 дол., Всч. о. Михайло Каюк із Зарудин 1000 дол. Обоє Жертводавців іменовано членами-добродіями.

VIII. Кружок „Рідної Школи“ в Коломиї ухвалив одноразову допомогу 500 дол. на виплату платень для учителів.

IX. Принято офірту на емаїльовану відвідувачку „Рідної Школи“ по проєкті артиста С. Гордицького і передано до виконання. Відзнака повинна бути в червоній ц. р.

X. Свято Молоді школи нашого Т-ва, яке кожного року стигало тисячі видів, мало відбутися у Львові на площі Сокола-Батька вже 7. червня ц. р., але з причини автомобільних перегонів (замкнення вулиць) пересунуто його на 14. червня. Цього року візьме участь у тому святі молодь „Рідної Школи“ з цілого краю.

XI. Для оцінки музики до гимну „Рідної Школи“ до слів Матвія-Мельника передано надіслані проєкти Музичному Т-ву ім. Лисенка.

XII. Деякі Повітові Кружки „Рідної Школи“ роблять поважну підготовку в місті й у селах до ювілейних обходів у честь „Рідної Школи“, організуючи академії, концерти, театральні вистави, людські забави і т. п. а доходом для „Рідної Школи“ Булобказане відбутися такі обходи безумовно протягом літа.

XIII. Як у державних так і в приватних українських середніх школах упалає фреквенція. Тому, що український нарід не може зрезуґнувати з інтеліґенції з лишню освітою, а вступ до вищих шкіл унеможливає тільки покінчена середня школа, закликаємо ціле громадянство, щоб не легковажило середньої школи. — Звертаємося особливо до вчителів і до духовенства, щоб вони в своїй безпосередній зустрічі з народом пояснювали вагу середньої школи, підбирали здібних дітей та допільнували речинців зголошення до іспиту. Пригадуємо, що іспити відбуваються тільки перед шкільними фєрїями. Недостаті у відомостях дітей треба доповнити приватною наукою, чи окремими підготовчими курсами.

Головна Управа „Рідної Школи“.

— 0 —

Похорони д-ра Івана Куровця.

ОПИС ПОХОРОНІВ.

В п'ятницю, 15. травня в 3-й годині пополу́дні почалися похорони тлінних останків пок-ра Івана Куровця в домі жалоби при вул. Вірменській ч. 3. Вже пів години перед початком похорону зібралися кількатисячнї маси народу біля помешкання Покійного так, що заповнили цілу Вірменську вулицю на просторі між вулицями Рутівського і Краківської. Крім того не-прогляди маси ждали на похоронний похід по обох боках Краківської вулиці аж до Ринку, а далі ще більше цікавих спинялося на плянтах (т. зв. губернаторські ваги) продовж вул. Підвалля, куди мав йти похоронний похід.

Після церковної відправи над тілом Покійника в помешканні, установився похоронний похід. На чолі йшла дута оркестра ремісничого т-ва „Зоря“, за нею селянська оркестра з Малехова, по вій хор під управою радника Купчинського. Далі йшло духовенство в рясах з о. мітрам О. Базюком на чолі. Крім о. мітр. Базюка брали участь у похоронних обрядах і відправах оо. кри-жовани Томович і Лопатиський, о. ігумен Т. Галушинський ЧСВВ, о. д-р Г. Костельник, о. Д. Садовський, о. д-р Н. Застирець, о. Семчиний і парох Калуща о. В. Тисовський. Перед духовенством несли вінци делегати Калущини.

Коли вивезли домовину до похоронного во-зу, тоді промовив над нею з балькому дому пос-Остан Луцький від Українського Національно-

Демократичного Об'єднання і від Парламентар-ної Рєпрезєнтації УНДО. Як відомо, пок. д-р Іван Куровець був членом Центрального Коміте-ту УНДО, а в попередньому соємі і послом від Калущини через два місяці. Прагматичну промову посла Луцького подаємо нижче. Після прагматич-ного слова та вітєспівання євангелї похоронний похід рушив вулицями Краківською, Ринком по-при „Народню Торговлю“ і „Прєсвіту“, а далі ву-лицями Руською, Підвалля, Підсудського, Пе-карської на Личаківський цвинтар. Вєсь час співав хор під управою радн. Купчинського на-перемїну з оркестрами, що грали жалібнї маршї.

За домовиною Покійника йшла родина і де-легати з Калущи і Калущини, а саме: д-р І. Со-хадський від повіт. орг. УНДО, (о. Тисовський Волод. від „Народнього Дому“ йшов, як сказано з духовенством у рясах). Варши Тимотей від Халборєського Союзу, Мосєра Мирон від Пов. Торговельної Спїлки, Захней Семен від чит. „Прєсвіти“ і коопер. „Згода“, Загаєвич Степан від філії „Прєсвіти“ і „Рідної Школи“, Улян Данило, Бойковий Іван і Добрянський Петро від калуського міщанства, а від сєлянства Калущи-ни на початку походу з вітєчами: Филипович Дмитро з Верхньої, Мельник Андрїй з Підмихай-ля і Пукши Степан з Мостиц. За ними йшли члєни ЦК Укр. Нац.-Дем. Об'єднання, члєни У-країнської Парламентарної Рєпрезєнтації, прєд-ставники українських културних і економїч-них центральних установ і непрогляди маси прихильників, приятелів і поклєнників По-кійного.

Мїж учасниками похоронів бачили ми і стар-енького сєніора наших національних дїячїв прєз. Юліана Романчука та проф. о. Олександра Стефановича.

Над свїжою могїлою Покійника промовля-ли по панахїдї пос. Мих. Галушинський від културно-освітнїх установ (його надгробне сло-во даємо далї), д-р Подольський від Украї-нського Лікарського Т-ва і д-р І. Сохадський від Калущини. На тїм і закінчилися ці рєличавї по-хорони, яким вєсь час сприяла прєтарна травн-ва погода.

ПРАШАЛЬНЕ СЛОВО ПОСЛА О. ЛУЦЬКОГО.

Д-р Іван Куровець — помер. Вже в домовині починає він оце свою корот-ку, але останню і безповоротну дорогу у вічність. Вже не боїться живе, палке, шляхотне і пра-ведне серце, але тисячі українських сердець за-тремтіли болїсно на саму вїстку про його смерть. Вже нема дружини його ні синів, але тисячі па-трїотів стоять оце при його домовині.

Останється за ним довгий шлях невтомної громадської працї. Вже майже півсотнї лїт ми-нає, як наша молода, тоді „народовєцька“, гра-мада побачила його на чолі відєнської „Сїчї“. Зараз потїм почалась його довголітня, всєбїчна, кипуча суспїльна і народня праця в калуськїм повіті.

„Передовїм забезпечуємо здоров'я народу, щоб він був дужий та плодотворний, як рїдна зе-мля“. Це його перше гасло — як незабутнього українського лїкаря-громадянина, араду в Ка-лущині, потїм у Львові. Вже давно не було д-ра Куровця в Калущі, але до останнїх тижнїв його життя жоднї з цілої Калущини раз-у-раз їздили до нього до Львова по лїкарську пораду.

„На здоров'ї українськїм тілі — свїтлі го-дови“. — Оце друге наше гасло натхнуло Покій-ника до широкої културно-освітньої працї в чи-тальних Калущини і потїм в видїлі „Прєсвіти“ у Львові.

„Разом зі здоров'ям і освітою мусить рости

На добрих

гумонних обласах BERSON можна ходи-ти ший день без утоми. Гумон облас BERSON є напрочуд еластичнї, так, що ходження на них є справжньою пїчєнїстю. Притїм черевнї багатор гарнїше виглядає, носїться дов-ше і заощаджуєтьсє багатор на коштах направи. Отже лише BERSON, бо нема нїчого лїпшого!

гаразд народу, здобутий власним, громадним на-сильям“. Задля цього третього тєсла нашої на-ціональної політики Покійний оснєвує в Калущі кооперативний сєлянський банк і перєймає в нїм на довгї роки першїй провід. Потїм він організує рїдний капїтал для центральної каси украї-нських кооператив „Цєнтробанку“ і працює в бо-гаторь наших економїчних установах.

Однак і це ще не може вичєрпати його па-лявої силї волї.

„Нарїд мусить одєржати громадськє ви-ховання. На тїрдах основах: здоров'я, прєсвіти і гаразд треба закрїпити в найширшїх наро-днїх масах українську національно-полїтичну ідею“. Всї попереднї я це останнє тєсло нашої національної політики найшли в Покійнім д-рові Куровцї палкого виконання. Він організує у-країнську Калущину під прапор Укр. Нац.-демо-кратичної партії, перед війною стає нашим по-слом до галицького соєму, по війні присвячує чимало працї в Цєнтральнїм Комїтетї Укр. Нац.-Демократичного Об'єднання, нарєштї в 1928 р. нарід вибирає його знову послом. Своє мїсце в соємі він зараз вїступив тоді молодому вибран-цевї укр. національного робїтництва.

Тяжкий шлях його громадського життя! Алеж дав йому Господь за це й найкращу наго-роду. В горнїх мїсяцях 1918 і 1919 року, коли завдяки всїм полїбїям йому тогочасним лїпарям громадської національної працї ми вже могли стати пїзметом історичних подїй і серед бєлого-го гучу розпостєрти прапор волї рїдного краю, Укр. Національна Рада дєржчила йому тоді обов'язки першого захїльно-українського сєкрєтєря наро-днього здоров'я. Це, звєстїся, була найяснїша дїнина в його труднїм життї.

На нашїх суспїльнїй і національно-полїтич-нїй нїнї д-р Іван Куровець був цїнним, розко-гим, сильним деревом. Довгї лїта ми бачили тут у Львові його вічно зелєне смїє гєдузє, але завсїди воно сильно і глїбоко корїнилось у рїд-нїй передовїсїм калуськїй землї, там, у краю, де живуть мїліони нашого сїльського народу, осно-ва нашої силї.

Добре пам'ятаю. Це було в 1928 р. Старий дїяч, д-р Куровець, дав тоді на прєсбєбу провєду партії не тільки своє ім'я на виборчу лїсту УНДО-Об'єднання, але і йали на передвиборчї зборї до Калуща, Войничова, Перєгїєвска. Задля зворушення, задля шляхотного зворушення, що оце він, який завсїди давав нєму народовї тїльки працї, нїнї прїйїмає до нього по моральнє затвердєження своєї кандидатурї, д-р Куровець майже не мїг тоді говорити до своїх дужє чи-слєннє зїбраних старїх, добрих спївробїтнїкїв і друзїв. Виривались недокїзченї рєчєння, навїть слова в його промовах. Однак народ так був захоплєний самим вїдом лицє свого колїшнього прєдвїднїка і морального дїктєтора, що раз-у-раз оплєскував його і потїм з запалом віддає на цю лїсту свої голоси.

Шєвно вчєра був я знову в Калущі на по-вітовий нарадї мужїв довїра УНДО-Об'єднання. Зї-бралося коло 300 сєлян-прєвїднїкїв. Вїстка про смерть д-ра Куровця до глїбини душі зворуши-ла усїх. Довгу хвїлю тоді було приступити до на-ради про бїжучї справи.

Вїдхотїли від нас, дорогїй землєчї і ста-ншїй друзї! З глїбоким жалєм прашаєтьсє з бо-ю моїмї словами Прєзидїя і Цєнтральнїй Ко-мїтет УНДО та його Парламентарнє прєдста-вництво. Смерть парвала Тєбе як живу частину з нашого зїбрного тіла. Однак, дорогий старшїй друзє, Ти, звєстїся, спокїйно замкнує свої очї. По тобї вже остєпнєтьсє сотнї тисячї живого, свїдомого і незломного українського народу.

Щє хвїлиня і Ти вже стрїтєсь безпосєрєд-но і бєзповоротнє з рїзною землєю. Воно прїймє Тєбе лєскамо. Ти був її дужє вірним і дужє пра-ведним сином.

А як колїсь, давє Віє, молодї українськї руки знову в гору пїдїмуть нашу червону ка-лину, ми певнї, що Ти і там цєй шум молодїх, в гору пїдїмачучїх П українських рук, доушєш. — Лїпарю народної працї, дорогий наш друзє, Воляж-ж, ця молода дружина пам'ятати будє, що з шастю цєї хвїлї будє в відгук Твоє цїлого життя.

Спї спокїйно, дорогий наш друзє!

Ти працював і втомився дужє.

Спї спокїйно, — прашай!

НАДГРОБНЕ СЛОВО ПОСЛА МИХ. ГАЛУ- ШИНСЬКОГО.

Сумна Громадо! Коли виходимо глибше, а тим самим правільно, в провідну думку освітньої роботи і культурних завдань нації, пізнаємо, що виховання громадянства, виховання пової громадянської людини, яка по громадськи чужа, думає і діє, займає там одне з головних місць. Освітається це виховання різними засобами і методами. А між ними почесне місце придбав собі вплив власним життям, як живим прикладом і зразком, вплив особистості, про носія якої можна сміло сказати, що доля навілила його „найближчим щастям“, яке може стати удаєм „нас, земних дітей“.

З цієї точки погляду підходимо до особи Покійного д-ра Івана Куровця. Своім життям і змістом праці видав великий слід. Він був особистістю визначною, яка не тільки сильно і ядро вплинула себе всюди там, де приходилося Покійному виступати і працювати, але яка виховуючи собою інших перейде живою до потомних поколінь, а багато із нас, чи то тут у Львові, чи там у Калущі, гадуючи минуле, будуть не раз додавати слова: „Ще як жив д-р Куровець“...

І тому приходять саме в ті хвилини на думку Іларіонові слова у давній відміні: Щаслива земля, котра може похвалитися тим, що на ній жив Покійний! Використаємо ці слова так: Щаслива ця установа, яка може похвалитися тим, що в ній працював Покійний.

Калущина зі своїм дорітком матеріальним і моральним, це один великий гимн, виспіваний творчій праці і творчому духові Покійного і його Дружини, яка тихо відійшла від нас перед 6-ти літами, велика і праведна душа, одна між першими жінками-боловничками у нашій Батьківщині.

Колиж згадаємо про львівські часи Покійного, мусимо віднести його видатну і глибоку працю у багатьох установах, зокрема в „Просвіті“, на полі культури народу і його суспільної опіки. Наукові і популярні речі Покійного, його слова, його ради і голос на засіданнях — це були насправду показники, з якими не тільки слід було рахуватися, але які треба було прикладати живим ділом у пульсуючому живому організмі народу.

А діялося це все вже тоді, коли доля була дуже тяжко Покійного, коли забрала йому все те, що належалося людині, аби її утримати в життєрадісній і творчій діяльності.

Коли багато інших заламилися, тверда особистість Покійного кинула його на шлях протифанатичної праці, додаючи йому ще більше фанатично-стихійної віри в успіх праці і в заслід цього успіху. Навіть довіля, а й воно було завзяли на послух діла, віри, руху і боротьби... І стриму не було цієї стихії... І ніщо не ломило її і Покійного, як носія: навпаки, він усував найтяжчі перешкоди, він твердо ламав труднощі, не дивлячись на оплески чи гнів, на припущення, на можливу популярність або непопулярність...

Добре їм, хрустальна тверда характерність, відповідальна праця з рішучим домаганням відповідальності від усіх, від найближчого оточення починаючи, не раз твердо стелили йому життєвий шлях, але дали нам особистість, про яку тепер на прощання можна сміло сказати, що вона духово осяяна, полишила безперечно цінність для потомних поколінь у дальшій творчості і формуванні народнього життя і в боротьбі за його форму!

ЖАЛІБНЕ ЗАСІДАННЯ П. К. УНДО.

В п'ятницю, 15. ц. м. після похоронів, відбулося в год. 6.30 вечором у домі Українського Національно-Демократичного Об'єднання спільне засідання присутніх у Львові членів ЦК УНДО, присвячене виключно світлій пам'яті Покійного д-ра Івана Куровця, довголітнього члена ЦК і одного з основоположників теперішньої партії та її національно-демократичної попередниці. Засідання відкрив ред. В. Мудрий, що в короткій промові старекарізував Покійника як громадського діяча, при чім спинився на найважливіших моментах його громадської діяльності, зокрема особливо підкреслив тих кілька характерних рис вдачі і характеру Покійника, які зложилися на те, що зробили його наскрізь своєрідною, незвичайно видатною індивідуальністю, а при тім і рідкою появою в нашому національному житті. Цю промову вислухали присутні стоячи.

По тім діялися споминами про Покійника ч. його діяльність п. Галідей, 6. пос. М. Струтинський і п. М. Стефаніський, що співпрацював з Покієм від 1917 р. по останні дні в управі „Народньої Лічнниці“. Незвичайно цінними, жито й безпосередньо представленими були спомина п. М. Струтинського про методи й засоби громадської праці Покійника в Калущині, з яким п. М. Струтинському приходилося співпрацювати ще в дев'ятидесятих роках.

ВИСЛОВИ СПІВЧУТТЯ.

На адресу редактора „Діла“ наспіла з приводу смерті д-ра Куровця з Чорткова від голови Укр. Парл. Репрезентації сен. д-ра А. Горбачевського телеграма такого змісту: „Глибоко відчувую загальний жал з приводу смерті великого громадянина д-ра Івана Куровця — Горбачевський“.

Від Спілки Українських Лікарів у Чехословаччині прийшла така телеграма: „Прага 15. V. Іменем українських лікарів Чехословаччини висловлюю глибокий жал з приводу смерті заслуженого лікаря й громадянина д-ра Куровця.“

Мотушенко“.

3 судової салі.

Здогадні члени УВО перед львівським судом.

Присуд.

У суботу пополудні закінчилася розправа проти Дан. Гриника, студ. ветеринарії і тов., обвинувачен у кольпортажі „Сурми“. Присяглі судді потвердили 9 голосами питання про держ. зраду щодо обв. Гриника, а заперечили всі питання про решту обвинувачених. На тій основі трибунал засудив Гриника на 3 роки в'язниці, інших увільнив від вини та кари.

ЖЕНЕВСЬКІ НАРАДИ.

16. травня на засіданні комісії європейських студій мін. Курціос говорив про німецько-австрійську митну унію. Головною причиною госп. кризи є поділ Європи на багато малих госп. територій. Тому держави середньої і східної Європи мусять закривати митну унію. Однак унія мусить бути загальною. Німеччина готова переговорювати з кожною країною в справі унії. В імені свого уряду просить мін. Курціос, аби збори прийняли його внесення.

Бріан заповів пропозиції французького господарського пляну. Промову закінчив Бріан словами: Приноровимо в нашій праці всі системи, та не піддержимо такої, яка не є дозволена міжнар. трактатами й конвенціями.

Курціос доказував, що нім.-австр. унія не порушує трактатів. Просить, щоби Ліга заявила в тій справі.

У суботу пополудні Бріан привітав дел. Літвінова й Тевфіка бея та сказав, що їх обов'язком є приготувати кращу будучину для народів спільно з іншими членами Ліги. Канцл. Шобер засовував критичне господарське й фінансове положення Австрії.

Кажуть, що проситимуть гаський трибунал, щоби видав правничу опінію в справі німецької та французької тези про австро-німецьку унію.

ДОДАТОК ДЛЯ ВІЙСЬКОВИХ ВІЗЬМУТЬ НАЗАД.

Кажуть, що після сесії Ліги Націй треба сподіватися коли не уступлення цілого польського кабінету, то напевно димісії мін. скарбу Матушевського.

Зачувати, що марш. Пілсудський згодився, щоби справою 15 проц. знижки платні військових занялася рада мін. Є чутки, що рада мін. хоче зовсім або вчасті відібрати виплачений в травні додаток для військових.

РУМ. КОРОЛЬ У ЧЕРНІВЦЯХ.

Черновецька преса повідомляє, що король Карло приїде до Черновців з кінцем травня.

ГОЛОДІВКА В ЛУЦЬКІЙ ТЮРМІ.

6. травня у луцькій тюрмі політичні в'язні почали голодівку, тому що тюремна влада та прокуратура відкинули їх домагання. З 230 політичних в'язнів голодувало 205. Голодували майже тиждень. 12. травня голодувало ще 19 в'язнів.

СПОРТ

МИСТЕЦТВА А-КЛАСИ.

УКРАЇНА—ГАСМОНЕЯ 1:1 (1:0).

Найтяжчий меч, що його розіграла Україна в цьому сезоні, бож ставка за яку йшли змагання, була не будь-яка. Гра ведена була весь час у живому, енергійному темпі з обох сторін і на похвалу обох дружин треба сказати, що вони видержали це темпо до кінця. В складі України зайшла остільки зміна, що в нападі замість розбитого попередньої неділі Гоцького старшого грав Лисик, а в допоміжній замість Бутля — Гоцький молодший. Гасмонея виступила в повному складі зі всіма своїми „звіздами“.

Хід гри в першій половині дуже цікавий. Ситуації змінювалися на прочуд скоро й оба напади прогавили багато догідних позицій, не вміючи їх використати. Україна стрілила в тому часі два голи, однак суддя їх не признав, бо один був з „офсайту“, а другий упав після минацятка мала увесь час перевагу і тиснула до цілої пів години ніяк не могла здобути воріт, то заслуга тут знаменитої оборони Гасмонеї (Бірибах—Редлер), яка виконала в тому часі велику працю. Врешті в 31. мін. зуміли таки по-

битися через ту зазіску оборону Кобзар і апакував у сітку Гасмонеї голи, що українська публіка привітала френетичними оплесками. Після того Україна натискала далі, але до півни не могла вже більше нічого відіграти. На 10 хвилин перед кінцем першої половини зійшов Кобзар з гриша з розбитою ногою і Україна грала тоді в десятку.

Образ гри в другій половині змінився остільки, що Україна, маючи розбитого Кобзара, який вже тільки статистував, грала більше дефензивно, вдовольняючись тільки час до часу нападами, які зрештою доволі легко ліквідувала оборона Гасмонеї. До такої тактики Україна була примушена тимбільше, що небаком знесено з гриша і розбитого Борсука, який, що правда, вернув на грище, але теж не був уже той, що передше. Не диво, що Гасм. в другій половині стала натискати і вже в 7. мін. вирівняла, бо Калепський, що взагалі ловить дуже непевно, випустив мяч перед себе, що й використав з місця лучник Гасмонеї. Всі дальші наступи жидівської дружини розбивалися на твердій обороні України (Роман-Грещук), що не допустила до програної. В останніх мінутах Україна перейшла знову до офензиви, але що в нападі не було кому стріляти, то остаточно той горячий меч скінчився ремісово.

З гравців України заслуговують на признання оба оборонці, все жертвенний Борсук у помочі і Кобзар (у першій половині) та Воробель у нападі. Інші пересічні. Дуже слабо представлявся Гоцький м., що ніяк не доріс до змагань з таким тяжким прот., як Гасмонея, а також Калепський на воротах, що випускає з рук буквально кожний зловлений мяч і коштує Україну в цьому сезоні вже кілька страчених пунктів. Взагалі позиція воротаря — найслабша в Україні, і то вже від кількох літ, бо наша дружина не всилі якось виховати собі цілком певного й надійного воротаря...

Суддював на змаганнях пор. Шиба, що допустив до надто гострої гри, а до того за мало бігав, через що багато дечого не бачив і робив те, що йому диктувала криклива публіка. Видців, голосово дуже добре розположених понад 2.000.

УКРАЇНА II.—ГАСМОНЕЯ II. 2:3 (0:2).

УКРАЇНА III.—ЧОРНІ IV. 4:2 (4:0).

Львів. Сокіл II.—Лехія I. Б. 5:3 (3:0).

Стрий. Погонь Стр.—Польонія 4:3 (2:1).

Львів. Світезь—Ревера 2:0 (2:0).

ЛІГОВІ ЗМАГАННЯ.

Львів. Варта—Лехія 8:0 (4:0).

Варшава: Польонія—Чорні 5:0 (1:0).

Вел. Гайдуки. Рух—Погонь 1:1 (1:0).

Краків. Висла—Краковія 4:1 (1:1).

Лодзь. Варшавянка—ЛКС 4:1 (2:1).

НОВИНКИ

— Сензаційний процес у Самборі. „Хвіля“ з 17. ц. м. під таким заголовком пише: В самбірським окружнім суді скінчилася дводневна розправа проти Михайла Яреми і 6 парубків з Дорожова, обвинувачених у крадіжці. Одиноким доказом їхньої вини було те, що обвинувачені признались на поліції в Луці до вини і то в присутності пошкодованих. Підчас розправи численні свідки доказували, що обвинувачені признались до вини лиш тому, що їх немилосердно на поліції в Луці били, прив'язували до стовпів, катували до утрати притомності, потім їх вели до пошкодованих, і казали признається до крадіжкі, погрожуючи биттям. Хоч трьох постерункових, як свідки під присягою ствердили, що нікого не били, то трибунал не повірив їм і звільнив обвинувачених, приймаючи як факт, що зізнання обвинувачених вимушені побоями. Можна сподіватися, що самбірський прокуратор потягне постерункових до судової відповідальності.

— Арештування. Дня 7. травня ц. р., С. Авдієнко в Луцьку ніс харчі для політичних в'язнів. Його арештував поліційний агент. На поліції забрали від нього всі харчі, попередізували, але нічого каригідного не нашли. За пару годин його звільнено з тим, що на поліції заявили, що буде мати судову розправу. Слід ствердити, що нема такого закону, який забороняв би громадянам допомагати в'язням харчами.

— Справа б. посла Когута. В останнім часі було переслухання бувшого посла Когута (в'язненого м. р. в Бересті і Бригідках) у слідчого судді в Станіславові, перший раз від часу арештування. Закидають йому злочин публічного насильства з § 65 а) і б) к. з., виконаний в той спосіб, що підбурював проти влади і зважав до неплатення податків на вічах: в Забережу, пов. Станіславів, у Княжину, пов. Снятин, в Підмихайлівцях, пов. Рогатин, в Яворові, в Солотвині, в Яслонові, п. Рогатин, в Нивочині, пов. Богородчани і в Богородчанах. Крім того обанувачують за обиду влади, порушення закону про збори і кілька інших дрібніших політичних

При переслуханні Данило Гриник признався, що належить до УВО, що до неї втягнув його Зиповий Книш.

Еміль Штаер признався на поліції, що "Сурму" дістав від Гриника і кольт-портупан П'єр Підгайний.

Підгайний до цього не признався. У помешканні Михайла Чудака нашла поліція 4 прим. "Сурми".

Данило Гриник признався на поліції, що гуртував зброю для УВО.

На розправі підсудні не признаються до вини і твердять, що поліція била їх та приволадала до визнання.

Поліційні свідки Кароль Черніський, Рудольф Радонь, Чеховський, Майба, Огродник і Яськевич під присягою зізнали, що підсудних на поліції ніхто не бив.

Відтак переслухано поручника 26. полку п. авіації ручних гранатів, який ствердив, що гранати, які дістали підсудні від п'яктопового його полку, мали силу вбивати людей у промірі 20 м.

Оборонець д-р Старосольський ставить внесок покликати свідків на доказ, що підсудний Гриник, діставши гранати, зупинив їх на вбивання риб у ріці, а не пераховував їх для саботажів.

Оборонець д-р Шухевич ставить внесок покликати на свідка Степана Гевака з т-ва "Зоря" у справі підсудного Штаера та покликати на свідків Лямпіка В. Семена Шевчука і Мельника на доказ, що поліція била підсудних і ті свідки бачили сліди побиття.

Прокуратор спротивився тим внескам тому, що підсудний Книш має за собою буйну політичну минушину, був караний давніше за політичні гріхи, тому певне, що і тепер він винен і тому.

що це для справи не важне, чи підсудні ложили гранатами риб, чи ні, бо важне є тільки те, що гранати діставали підсудні для УВО. Свідки на ствердження поліційних побиттів не потрібні, каже прокуратор, бо УВО постійно очорнює поліцію, закладаючи їй побитті і знущання, і вже тим наклепам ніхто вірити не може. Це все тільки "зампанія очерча" оборони.

Трибунал відкинув внески оборони. Після промов прокуратора й усіх трьох оборонців, буде оголошений присуд.

Ціни набілу у Львові.

"Маслосоюз" платив кооперативам для 16. травня 1931 р.: масло експортне і десертне пріма 4:50 зод. за кіло; молоко 23—25 сот.; літра сметани 1:40 зод.; копа яєць 4:60 зод.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Понеділок, 18. травня, година 7:30 веч.
Весілля в Гоголівці.
Театр Рівнородностей (в Нар. Домі):
Понеділок, 18. травня, година 7:30 веч.
Гальої Радіо Шікаго" Норта (премієра).
Малій Міський Театр:
Понеділок, 18. травня, театр замкнений.

Цирк Станіславських на площі Бема
для водія представлення в год. 8:20 веч.,
у виступки, середі та веділі також по-
чодувані представлення в годині 4-йй.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма "Він і його сестра" (Вієста Бурія, Алії Ондра).
КАСНО: Звукова мадирська фільма "Грай, північ!"
КОЛЬОСЕН: Звукова фільма "Шадена дівчина".
ЛЕВ: Звукова фільма "Король прощає".
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма "Марко".
ОЛЗЯ: Звукові фільми: "На фронті нічого нового", "З Бирдом до Південного бігуна".
ПАЛАС: Звукова фільма "Примхи мадам Помпадур".
ПАН: Звукова фільма "Роман над Ріо Гранде".
ПАСАЖ: "Воєнний шлях" (Кен Мей-вар), "Велика парада збиточників" та долати.
ПРОМІНЬ: "Князь Орлов".
ФЯТАМОРГАН: "Гріх Іллі" (на осн. Стефана Цейліга).
ХИМЕРИ: "Арена жаху" німа едипія та звуковий додаток Параманту, "Косовий горіж".
СТИЛЕВ: "Манолеску" і виступ Бронислава Броневського.
УПІХА: "Твої уста так спокушували мене", "Після" (Роді Рок).

Програма радіо.

Понеділок 18. травня 1931.
Варшава (1411,5) 16:15 Програма для дітей. Вільно (368,1) 12:05 Опера муз. Ляондон (356,3) 19:40 Концерт. Берлін (419) 18:15 Тріо на фортеп'яні. Рим (441,2) 12:45 Легка музика Відень (516,4) 11:00 Капела Сільвінга. Будапешт (550,5) 17:25 Циганська оркестра. Харків (937,5) 15:00 Концерт для дітей. П'єніград (1000) 14:00 Концерт.

Вівторок 19. травня 1931.

Варшава (1411,5) 17:45 Концерт. Берлін (419) 18:00 Виступ співацьки Зіґріст. Рим (441,2) 17:00 Концерт. Прага (456,2) 16:30 Концерт. Відень (516,4) 12:00 Концерт. Будапешт (550,5) 9:15 Легка музика. Харків (937,5) 15:00 Концерт. Ленінград (1000) 14:00 Концерт. Москва (1481) 12:00 Концерт.

Львівське радіо.

Понеділок 18. травня 1931 р.
11:58 Сигнал часу, 12:10, 15:20, 16:45, 19:25, 19:35 Грамфон, 15:00 Госп. комунікат, 15:50 Фр. акція, 16:15 Прогр. для дітей, 17:15 Відчит, 17:45 Легка музика, 18:45 Весілля, 19:10 Різдвяна скринька з біржа, 19:40 Прес. рад. дівчина, 20:00 Відчит актуальний, 20:15 Муз. відчит, 20:30 Оперетка, 22:30 "Жарті й сміхування", 22:50 Музика.

Вівторок 19. травня 1931 р.

11:58 Сигнал часу, 12:10, 15:20, 16:25, 19:25, 19:35 Грамфон, 15:00 Госп. комунікат, 15:50 Господарський комунікат, 15:50 Відчит, 17:15 "Личина вартість польських фронтових і гірних мінеральних вод", 17:45 Концерт, 18:45 Весілля, 19:10 "Суттєвність сила середовища праці", 19:35 Пресовий радіовий денник, 20:00, 22:00 Фейлетони, 20:15 Концерт і літературна четвергодина, 20:30 "Робітники й радіо", 22:50 Танцювальна музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

20-літній Зід Товаришів, що зложили іспит зрілості в українській гімназії в Перемишлі 1911 р. відбудеться дня 25. травня ц. р. у Перемишлі. Зголошення слати на адресу: Олександр Костик, Львів Ринок 10. "Діло". — Д-р Дашкевич Роман, Костик Олександр.

Кооп. Український Театр у Львові. Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станіславові.

Ходорів:

18. V. Життя Парижа".
19. V. "Лялька" Премієра.
20. V. "Чесна Сузанна".

Стрий:

21. V. "Жінка, що вбила".
22. V. "Лялька".
23. V. "Життя Парижа".
24. V. Чесна Сузанна.

25. V. переїзд театральної дружини до Дрогобича на кілька вистав. Адміністрацію театру веде І. Волошук.

Важне для організаторів "Відродження". В місяці червні п. р. протизакогоний гурток "Відродження" при греко-кат. Малій Духовній Семінарії у Львові видасть брошуру протизакогонного і протинікотинного змісту (стор. 32, 16, поперх 10 ілюстрацій). Брошура міститиме багато народних оповідань, казок, легенд, віршів, пригод, статистик і т. п. Буде не збірка проф. Ю. Камеєвського і інших протизакогонних діячів. Вона є призначена для масового поширення протизакогонної пропаганди між селянами, тому і її зміст буде приступний для всіх. Ціна лише 20 сот. З огляду на те, що Гурток не має готівки на агадає видання, хочє він придбати її при допомозі відповідної для цього організації членів видавництва. Потрібно 100 членів з уділами по 5 зод. В брошурі буде поміщений випис членів видавничої спілки, що випають по 5 зод. до кінця травня. За кожних 5 зод. член дістає 50 брошур для поширення їх між своїм оточенням. По стягненні грошей за них, надержує член 7 зод., як зворот свого уділу з заробітком, а решту відсилає до Гуртка "Відродження" при Семінарії. З цього повинні скористати всі кружки "Відродження", чит. "Просвіти", Луги, Соколи, всі школи й інші організації, котрим стоїть на перешкоді в ширенні протизакогонної і протинікотинної пропаганди брак дешевих і приступних для селян книжок. Просимо даславо всіх, що бажають стати членами нашого видавництва на повних умовах, надіслати як найскорше свої уділи (5 зод.) чеком "Відродження" ч. 154.486 з допискою для видавничої спілки, або переказом на адресу: Протизакогонний Гурток "Відродження" при греко-кат. Малій Духовній Семінарії у Львові вул. Сикстуська ч. 39/а.

25-літній Зід Товаришів, що складали іспит зрілості в українській гімназії в Перемишлі 1906 р. відбудеться дня 4. червня п. р. в Перемишлі. Збірка в год. 8-й рано в катедральній церкві. — Осип Зятки, Д-р Михайло Філіц.

З прия. коед. гімназії "Рідної Школи" з правом прилюдності в Золочеві. Вступні іспити до класу II.—VIII. відбудуться дня 29. червня, до I. класу 30. червня п. р. в 8. год рано. Подання вносити до дня 15. червня. З днем 1. червня відкривається приготівний курс до I. класу, якщо зголоситься відповідна кількість кандидатів. — Управа.

Замість квитків на домовину бл. п. д-ра І. Куровця зложили: родина Володимира, Бурчинський і Гардєвських 125 зод., дир. Ом. Савеня та д-р Р. Цегельський по 20 зод. на будув шпиталю, а що жертводавцям ширю дякує Управа Нар. Лічниці.

На Ріану Школу зложили в зод. ВП.: Тов. "Карпатія" Львів 140, Члени Архикатедрального Хору 55, як одностільну свою платню і Громада Українців студентів — Познань 100 — на ювілейний дар, — Повітова Спілка Торговельна в Казуші 20 замість вінка на могилу бл. п. д-ра Івана Куровця; о. Станіслав Дашо — Старий Самбір 15 як дохід з дітчого фестину; о. Кириян Хотинський, Ярослав 40 в Шевченківського концерту з 26. 4. замість квитків для ВП. О. Ціпановської, М. Ярковій і В. Божейко, М. Сайкевич студ. мед. Познань 3770, вібраних на спільнім свячелім; о. Остап Охримович — Дичків 5 замість вінка на домовину бл. п. Степана Охримовича — ВП. Жертводавцям складає ширю подяку Головна Управа.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ГОДИННИКАРСЬКО-ЮВІЛЕРСЬКІ роботи виконує найдбайливіше — Домбровські і Розважєвські — Львів. Академічна 2. ГОДИННИКИ, БІЖУТЕРІЯ, СРІБЛО. — Великий вибір. Дешево. Догідні умови. 1447 14—?

ПИЙТЕ ЛІМОНЯДКИ і воду содову тільки там, де їх доставляє фабрика "ЗДОРОВ'Я". Вироби "Здоров'я" є найліпші!!! 2032 2—3

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, преціанні, продає за готівку і на рати від десятих літ з найліпшої сторони знана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Маріївська ч. 5. 1538

П'ЯНИНО заграничне, майже нове, хрестове, гарний голос, оказійно продам. Рутівського 19, двері 6. 2036 2-2

КАВАЛЕР, на становищу, бажає пізнати добре виховану, молоду і гарну, хочби і без приданого, панну, в цілі женьяч підчас вакацій. Посередництво ріди або знайомих рівнож бажане. — Адмін. "Діла" під "Вакації". 2051

СПОРТОВІ одяги — готові і на міру — виконує дуже дешево робітня "ПАЛЛЮМ" — Вірменська 3. Тел. 54—24.

КОНЦІПІЕНТА рутинного, обізнаного з провінційною практикою, соціального, здібного самостійно вести канцелярію — прийме зараз адвокат Д-р Будах у Сколім. Подати умови. Неприйняті offerti без відповіді. 2047 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

був. лікар заграничних клінік, спеціаліст шкірних, венеричних і сексуальних недуг (подова неміч) та лікарської косметики ординує в шкірних недугах і т. д. від год. 8^{1/2}—10, 14—16 в косметичні від 10—11 і 16—18 в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце. Вапофор. Діатермія. Криотерапія. Сепараткові ждальні.

Львів, вул. Сикстуська ч. 22, III. п. (біля Нар. Гостинниці).

Вінда до вжитку. Телефон 38—90.

"КІНО"

ч. 10. вже появилос- в розпродажі. Багатий зміст, гарні ілюстрації. Просимо всіх прихильників Х Музи жада-ти "Кіно" по всіх книгарнях та бюрах денників. — Адреса: Кіно, Львів, вул. Баяхарська ч. 8/1. 2—3

В другу річницю смерті відпр- виться у Кракові 22. травня ц. р. ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ за спокій душі

бл. п. Олександра Стесловича гімназійного професора в Мельну, про що повідомляє смутком прибіта Жена.

МАНЯ ВА коло Солотвини.

Віля ясна, положена в здоровім місці при головнім гостинні над річкою, три-фронтна, поперхова, з 2-ма кутнями і яринним городом зараз до винайму на рік або на сезон. — Софія Кейван. 029 4-5

Загальні Збори "Міщанського Брацтва"

у Львові відбудуться дня 7. червня 1931 р. у власній домівці при аул. Руський ч. 3/1 в годині 1/11. рано з та ким денним порядком:

- 1) Відкриття Загальних Зборів.
- 2) Відчитання протоколу з попередніх Зборів.
- 3) Звіт з діяльності Виділу.
- 4) Рахунковий звіт.
- 5) Звіт Контрольної Комісії з внеском на уділення абсолюторії.
- 6) Вибір Голови, Виділу і Контрольної Комісії.
- 7) Внески і запити.

Якби на означений час не з'явилоси число членів, приписане статутом, тоді в год. 1/12 відбудуться нові збори з тим самим денним порядком, на яких запа-дуть правосильні рішення, без огляду на число приявних членів.

Львів, дня 15. травня 1931.

М. голова секретар
Теодор Голіян Петро Гладій

Найдешевші книжки!

МИХАЙЛО ВОЗНЯК
ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ
До звязків Галичини з Наддніпрянщи-ною. — Ціна 50 сот., з почт. пере-силкою 70 сот.

ШЕВЧЕНКО і КНЯЖНА РЕПІНА
Ціна 150 зод., на почт. перес. 50 сот

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР
Ціна 50 сот., з поштовою перес. 70 сот

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

С М І Х З Е М Л І

Ціна 150 зод., з почт. перес. 210 зод.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади І. II. і III. часть

Ціна 8— золотих — без пересилки.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Руд-ницького. — Ціна 3— зол., з почт. пересилкою 4— зол.

Можна дістати в Адм. "Діла" Львів, Ринок 10. II. п.